

Granskning av samverkan gällande personer med missbruk- och beroendeproblematik

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer och revisorerna i Västerbottens läns landsting har EY granskat om det finns ändamålsenliga arbets- och samverkansformer och rutiner för informationsöverföring för att tillgodose behov av vård, omsorg och stöd för personer med beroende- och missbruksproblem. Individ- och familjenämnden i Umeå kommun samt landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inom landstinget har ansvaret för att säkerställa detta.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen ska det finnas gemensamma överenskommelser om hur samarbetet ska ske gällande personer som har missbruk- eller beroendeproblem. Enligt lagarna ska en samordnad individuell plan skrivas som visar hur kommunen och landstinget ska ge stöd tillsammans för en person i behov av vård.

Granskningen visar att ingen av de tre nämnderna beslutat om hur detta ska ske eller följt upp att samverkan fungerar i praktiken.

Det finns anvisningar om ansvarsfördelning inom landstinget och mellan landstinget och kommunen. Dessa är inte kända hos alla. De träffar som finns för att diskutera samverkan och vad som är syftet med dessa är inte tydligt för de som deltar. Det medför att ansvarsgränserna hos kommunen och hos landstinget inte är tydliga.

I granskningen har man också sett att det finns goda ambitioner hos politiker och personal att samverka. Det finns bland annat en länsöverenskommelse som behandlats i ett övergripande politiskt forum men beslut har inte fattats av nämnderna att den ska följas. Denna bedöms motsvara den gemensamma överenskommelsen som huvudmännen enligt lag är skyldiga att upprätta. I denna kommenteras också hur kunskapen ska öka om vård- och behandling och om samverkan.

Granskningen konstaterar också att det är svårt att överblicka de överenskommelser och rutiner som arbetats fram. De samordnas inte och ger inte ett helhetsperspektiv.

Det finns en gemensam rutin för att samordna insatser för personer med missbruks- och beroendeproblem i en gemensam plan. Granskningen visar att dessa planer är få samt att rutinen av olika anledningar inte följs. Personalen har dock god kännedom om värdet av samordning och gör detta på andra sätt i många fall.

Det finns organisatoriska samverkansformer mellan

huvudmännen, exempelvis Alkohol- och drogmottagningen i Umeå, vilket bedöms som bra. Det finns också förslag på ett gemensamt beroendecentrum.

Det finns former för att rapportera om samverkan inte fungerar, så kallad avvikelshantering. Några konkreta åtgärder med anledning av uppmärksammande och dokumenterade avvikelser har inte framkommit vid granskningen.

Uppenbara skillnader i tillgången till vård eller resultat av behandling utifrån kön har inte framkommit. Det finns vissa grupper för vilka det kan vara viktigt att kunna erbjuda en könsdifferentierad behandling – bland annat personer som utsatts för sexuella övergrepp och våld. I granskningen har vikten av segregerade stödboenden uppmärksamats i Umeå kommun vilket lett till att specifika resurser riktats till kvinnor. De har i övrigt inte framkommit att det i frågor som rör samverkan funnits skäl att anta ett könsperspektiv.

Utifrån granskningens resultat ges individ- och familjenämnden följande rekommendationer:

- nämnden bör fatta beslut utifrån innehållet i länsöverenskommelsen, för att säkerställa en ändamålsenlig samverkan i vården av personer med missbruks- och beroendeproblematik
- nämnden bör se över olika samverkansforums uppdrag och roller och se till att de är förankrade i verksamheten
- nämnden bör säkerställa att det skrivs samordnade individuella planer för de personer som har behov av stöd från både landstinget och kommunen
- nämnden rekommenderas att följa upp att samverkan sker i vården av personer med missbruks- och beroendeproblematik

Revisionen önskar ta del av nämndens nyckeltal och statistik kring vård och stöd till personer med beroende- och missbruksproblematik relaterat till kön.

EY:s rapport "Granskning av samverkan i vården för personer med beroende och missbruksproblematik" 2016-12-21 är en samgranskning mellan Umeå kommuns och landstinget Västerbottens läns landsting revisorer.

För ytterligare information, kontakta:
Revisionens ordförande Johnny Sandström, tel
070-677 34 89